

Відповідь: $\alpha = 30^\circ$; $\sigma_{\max} = -208$ МПа; $\tau_{\max} = 104$ МПа.

3.12. Короткий стрижень з поперечним перерізом 5×5 см стискається силою P . Знайти силу P , якщо стискальне нормальне напруження на площадці, нахилений до осі стрижня під кутом $\alpha = 60^\circ$, дорівнює $\sigma_\alpha = 40$ МПа.

Відповідь: $P = 400$ кН.

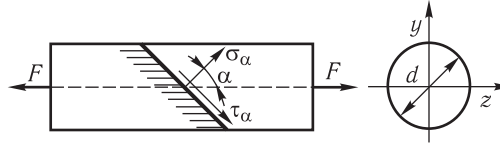

Рис. 3.3

Рис. 3.3

3.3. Плоский напружений стан

3.13*. На гранях нескінченно малого елемента діють напруження: $\sigma_\alpha = 120$ МПа; $\sigma_\beta = 81$ МПа; $\tau_\alpha = 40$ МПа (рис. 3.4). Знайти головні напруження та їх напрямки.

Відповідь: $\sigma_1 = 145$ МПа; $\sigma_2 = 56$ МПа; $\alpha_0 = -32^\circ$.

3.14. Задані напруження σ_1 та σ_2 (рис. 3.5, а), σ_1 і σ_3 (рис. 3.5, б). Визначити графічно σ_α і τ_α і повне напруження p_α на площадці, нахилений під кутом α до перерізу, де діє σ_1 . Задано: а) $\sigma_1 = 450$ МПа, $\sigma_2 = 250$ МПа, $\alpha = 30^\circ$; б) $\sigma_1 = 350$ МПа, $\sigma_2 = 150$ МПа, $\alpha = 45^\circ$; в) $\sigma_1 = 320$ МПа, $\sigma_2 = 200$ МПа, $\alpha = 60^\circ$; г) $\sigma_1 = 100$ МПа, $\sigma_2 = 150$ МПа, $\alpha = 45^\circ$; д) $\sigma_1 = 100$ МПа, $\sigma_3 = 150$ МПа, $\alpha = 90^\circ$; е) $\sigma_1 = 350$ МПа, $\sigma_3 = 150$ МПа, $\alpha = 30^\circ$; є) $\sigma_1 = 100$ МПа, $\sigma_3 = 300$ МПа, $\alpha = 30^\circ$; ж) $\sigma_1 = 100$ МПа, $\sigma_3 = 150$ МПа, $\alpha = 45^\circ$.

Відповідь: див. табл. 3.1.

3.15. Через певну точку елемента проведено площадку α (рис. 3.6). Повне напруження, що діє на ній, $p_\alpha = 45$ МПа і нахилене до площадки під кутом $\gamma = 30^\circ$. На площадці β , перпендикулярній до заданої, діють лише дотичні напруження. Знайти головні напруження, що діють у цій точці.

Відповідь: $\sigma_1 = 51,8$ МПа; $\sigma_2 = -29,3$ МПа.

3.16. Елемент перебуває в умовах плоского напруженого стану. На його гранях діють напруження: $\sigma_\alpha = 3\sigma$; $\sigma_\beta = -\sigma$; $\tau_\alpha = 1,5\sigma$. Знайти головні напруження та відповідні їм головні напрямки.

Відповідь: $\sigma_1 = \frac{7}{2}\sigma$; $\sigma_3 = -\frac{3}{2}\sigma$; $\alpha_0 = -15,25^\circ$.

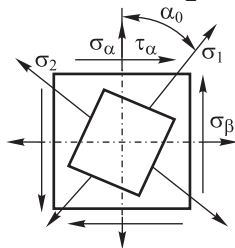

Рис. 3.4

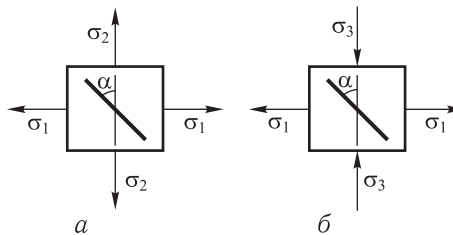

Рис. 3.5

Таблиця 3.1

Варіант	σ_α	τ_α	ρ_α	Варіант	σ_α	τ_α	ρ_α
а)	400 МПа	87 МПа	409 МПа	д)	-150 МПа	0	150 МПа
б)	300 МПа	100 МПа	269 МПа	е)	225 МПа	217 МПа	312 МПа
в)	230 МПа	52 МПа	235 МПа	є)	0	173 МПа	173 МПа
г)	125 МПа	-25 МПа	127 МПа	ж)	-25 МПа	125 МПа	127 МПа

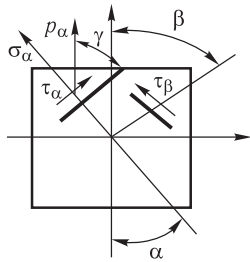

Рис. 3.6

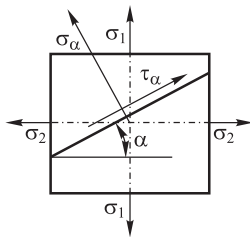

Рис. 3.7

3.17. На гранях елементарного кубика, який виділено з напруженої зони навантаженого тіла, знайдено напруження: $\sigma_x = 70$ МПа; $\sigma_y = -35$ МПа; $\tau_{xy} = 50$ МПа; $\sigma_z = \tau_{yz} = \tau_{zx} = 0$. Потрібно знайти: а) головні напруження та відповідні їм головні напрямки; б) максимальне дотичне напруження.

Відповідь: а) $\sigma_1 = 90$ МПа, $\sigma_3 = -55$ МПа, $\alpha_0 = -21,8^\circ$; б) $\tau_{\max} = 72,5$ МПа.

3.18. Елемент перебуває в умовах плоского напруженого стану (рис. 3.7). На його гранях діють головні напруження: $\sigma_1 = 200$ МПа; σ_2 — невідомо. На площадці, нахилений до горизонталі під кутом $\alpha = 150^\circ$, діє дотичне напруження $\tau_\alpha = 41$ МПа. Знайти нормальне напруження σ_α , що діє на цій площадці.

Відповідь: $\sigma_\alpha = 189$ МПа.

3.4. Об'ємний напружений стан

3.19. В одній із точок ізотропного тіла знайдено головні напруження $\sigma_1 = 100$ МПа; $\sigma_2 = -60$ МПа. Об'єм тіла не змінюється. Знайти σ_3 .

Відповідь: $\sigma_3 = -40$ МПа.

3.20. Визначити нормальне σ_n , дотичне τ_n та повне ρ_n напруження, що діють на площадці, рівнонахилений до напрямків головних напружень: $\sigma_1 = 21$ МПа; $\sigma_2 = -36$ МПа; $\sigma_3 = 30$ МПа.

Відповідь: $\sigma_n = 5$ МПа; $\tau_n = 16,4$ МПа; $\rho_n = 17,1$ МПа.

3.21. Визначити головні напруження σ_1 , σ_2 і σ_3 та положення головних площадок, якщо компоненти тензора напружень мають такі значення, МПа: $\sigma_x = 33$; $\sigma_y = 36$; $\sigma_z = 11$; $\tau_{xy} = 6$; $\tau_{yz} = -2\sqrt{3}$; $\tau_{zx} = -11\sqrt{3}$.

Відповідь: див. табл. 3.2.

3.22. Наскільки зменшиться об'єм суцільної сталевий кулі діаметром 20 см в умовах гідростатичного тиску $p = 30$ МПа? Модуль пружності сталі $E = 2,1 \cdot 10^5$ МПа, коефіцієнт Пуассона $\mu = 0,3$.

Відповідь: $\Delta V = -0,718$ см³.